

Katolické Noviny

pro lid moravský v Pruském Slezsku.

Inseráty nale-
zají skrze tyto
noviny největší
rozšíření. Platí
se za řádek
20 fen.

Jediné v moravské řeči vycházející noviny v Německu.

„Katolické Noviny“ jsou zapsány v cenníku poštovním v oddělení „czechische Sprache“ 8.
„Katolické Noviny“ v rakouském cenníku poštovním jsou zapsány mezi českými novinami č. 242.

Vychází
každou sobotu.
Předplatné na
čtvrt roku
1 marka.

Za pravdu, svobodu a právo.

Číslo 17.

Ratiboř, dne 27. dubna 1912.

Ročník 20.

O začátku parních lodí.

Záhuba největší a nejnadhernější lodi anglické a vůbec celého světa, obrátila pozornost celého světa na moře a parní lodě. Bude snad mnohým zajímavě slyšeti něco o počátcích parních lodí.

První parolod' zbuoval ve Francii r. 1775 Perier; plula však jen po vodě, proti vodě nemohla. Protože veskrz nedokonalá byla, zanechal Perier dalších pokusů.

V Americe ujal se též myšlenky Jonathan Tisch, hodinář ve Filadelfii, který r. 1788 parolodi, kterou vystavěl, po moři jel; avšak když cíle dojel, pukl kotel. Nikdo v jeho vynálezu neměl důvěry a proto dále myšlenky své nezdokonaloval.

Teprve Fulton Robert zavedl vlastně parolodní plavbu; teprve jemu aspoň částečně se podařila plavba parolodí.

Jednoho parného dne v měsíci srpnu 1807 stálo u břehu Hudson v Novém Yorku nesmírné množství lidí. Všichni dívali se upřeně na loď, která blíže břehu zakotvena byla a která místo obyčejných stožárů černý komín a po stranách dvě velká kola měla.

Fulton, který dříve v Evropě myšlenku svou provést se snažil, ale nikde důvěry nenašel, vrátil se do své otčiny a všechn majetek obětoval svému úmyslu: vystavěti a plouti po parolodí. Dnes chtěl první cestu z Nového Yorku do města Albany vykonati.

Nejen nerozumní ale i rozumní diváci křčili rameny a předpovídali, že jako roku 1788 též i nyní nějaké neštěstí se stane. — Fulton s největší námahou několik topičů a lodníků na svou loď dostal; zů-

stali u něho teprve tehdy, až jim velkou mzdu slibil.

„Jaký podvod!“ zvolal kterýsi divák; „a ten darebák žádá na cestujícím ještě deset dollarů (50 korun) za cestu do Albany.“

„Není to zrovna podvod“, odvětil jiný z přítomných, „je to něco středního mezi snem a skutečností. Ale jistě nikdo s ním nepojede, poněvadž každému jest život milý.“

Mezitím však jediný cestující přišel na palubu parolodi. Bohužel, do dnes se nezjistilo, jak se hrdina jmenoval.

„Pane Fultone, pojedete s vámi do Albany, zde je deset dollarů.“

„Vskutku? Důvěřujete mému podniku?“ — „Ano, úplně!“ — „přijmete tisícere díky!“ Fulton tiskl vřele neznámému cestujícímu ruku, vzal bolestně se usmívaje 10 dollarů se slovy: „To je můj první výdělek za celých 10 let, co se obírám myšlenkou, jezdit parolodí.“

Obecenstvo bylo již nepokojno. — Začali křičeti, pískati, kamením házeti po loď i po Fultonovi. Najednou začal komín více kouřiti, kola poznenáhla jala se pohybovati a majestátně jako velká labuť vyplula parolod' od břehu do prostřed přístavu. „Clermont“, tak se jmenovala, došla do Albany, kteréž od New Yorku 120 morských mil vzdáleno jest, za 36 hodin; zpět došla již za 30 hodin. Stroj na parolodi měl 18 koňských sil a loď mohla 160 tun zboží vézti. Parolod' došla do New Yorku třetího dne zpět. Po celou cestu bylo vždy na břehu mořském mnoho lidí, kteří se strachem loď pozorovali.

Za čtrnáct dní po tomto pokusu byla

(generalmajorem) jízdy, i svěřeno mu velitelství celé brigady.

Jako brigádník odebral se na odpočinek.

Kdy František Janota zemřel, nelze se dopátrati. (Nedávno však dostala se nám zpráva, podle níž zemřel 22. července 1907. Zapsána jest v modlitebních knížkách příbuzného jakéhos. Poznámka redakce) Jisto jest, že žil ještě r. 1796, kdež „jsa chud a neduživ, aniž maje čím by zapravil útraty za léky a koupele v lázních“, prosí (25. května) císaře Františka II. o udělení nadace Alžbětino-terezianského kříže. Odpověď na žádost tu (4. června 1796) dána v ten smysl, že ona nadace jest zadána a tudíž při jiné příležitosti žádost svou spětovatí má.

Rodinný znak a klenot šl. Janoty byl: „Štít kolmý, podlouhý, se okrouhlující a do špičky sbíhající; z prava na levo jest rozdělen na dvě polovice, z nichž vrchní jest zelená a dolní stříbrná. Ve štítě vyskytuje se na pravo ležatá orlice barev změněných, nad štítem upravena jest na pravo obrácená, otevřená, korunovaná ry-

parolod' „Clermout“ za poštovní loď určena a dovážela pravidelně počtu z New Yorku do města Albany. Za krátký čas lidé parolodí uvykli a nikdo se již nebál po ni jeti. Fulton sestrojil později ještě první válečný parník.

Bylo to roku 1814. Vystavěl veliký nemotorný ponton (mústek) ze dřeva určený pouze chrániti pobřeží. Opustil loďdění newyorskou dne 29. října 1814. Byl 26,8 m. dlouhý, 6,8 m. široký a 6 metrů hluboký. Parní kotel byl na levé straně, stroj pak na pravé; mezi oběma bylo ve středním lodním prostoru jednoduché lopatové kolo pro pohon lodí. Tato těžkopádná válečná loď plula rychlostí 4 km. za hodinu, byla vyzbrojena 20 děly. Zhynula však již r. 1829 výbuchem své prachárny.

Fulton zemřel 24. února 1815 stár teprve 50 let a zanechal svým dědicům přes 500,000 korun — dluhů. Později však stát severoamerické rodiny se ujal.

Z Evropy plul do Ameriky první parník jménem „Savannah“. Vypul z Liverpoolu roku 1816 a dojel za 26 dní do New Yorku.

Nyni jezdí po všem moři světa asi 30,000 parníků a na zemi jezdí na tisíce železničních lokomotiv, které později na základě parolodi povstaly.

Technika parních lodí během let se velice zdokonalila a stavbou obrovské v každém ohledu moderně zařízené lodě „Titanik“ zdalo se, že technika parolodi dosáhla svého vrcholu. Ale živly nenávidí díla ruky lidské. Sotva kdy byla tato slova básníková hrozněji osvětlena než záhubou parníku „Titanic“. Největší loď na světě, stavěná dle všech pravidel obe-

tířská přilbice s vysutým hledím, stříbrné a zelené barvy. Přidán jest klenot zlatý, na němž upevněna jsou 3 do předu ohnutá pštrosí péra, z nichž první a třetí jest barvy zelené, prostřední barvy bílé. — Poněvadž Janota nebyl ženat a proto žádných potomků nezůstavil, zaniklo šlechtictví toto úmrtím jeho. —

Listiny na jichž základě životopisný nástin ten složen jest, chovalo čestné památce příbuzný jeho dp. Jiří Janota farář v Drslavi u Ketrě, jenž je všechny skladateli tohoto životopisu laskavě propůjčil, začez jemu slušné díky vzdány buďtež. Listiny ty jsou vesměs původní spisy nebožtíkova a diplomy od císaře Josefa II. a Františka II. vlastnoručně podepsané. Diplom šlechtický jest na krásném pergameně velmi vkusně a uměle proveden a velmi skvostně vypraven, tvoře velikou, dosti tlustou knihu v červené skvostné vázbě s přivešenou velikou pečetí císařů římských v dřevěném pouzdře. (Šablí po Janotovi a některé menší památky má posud příbuzný jeho dp. farář Michál Koselek v Sudole. Pozn. red.)

Náš krajan František Janota.

Nástin životopisný, napsal —eř—.

Vyňato z Op. Týdenníku z roku 1878.

(Dokončení.)

Po všecek čas vynikal Frant. Janota mravem bezúhonným, bystrým rozumem rozšafností, ctností, a věrností, uměním válečným a nevšední udatností. Těmi a jinými výbornými vlastnostmi upozorňoval své představené, jež nepřestávali jemu projevovati spokojenost, přízeň a důvěru svou, v důstojnostech jej povyšující a důležité úkoly i ve válce i v míru jemu svěřující. Ba císař Josef II. v diplomu šlechtickém (1. prosince 1780) jej nemálo chválil a do řady nejstatečnějších vojinů armády své stavi i uděluje proto jemu jakožto prvnímu rytmistru a veliteli švadrony po výtečné 37letě službě i dítkám obojího pohlaví a dědicům jeho čestný titul „šlechtic z Janthalu“ s rodinným klenotem. Též císař povýšil jej 13. července 1789 na plukovníka jízdy, kdežto František II. učinil jej 19. srpna 1793 „vrchním polním strážníkem“

zřetnosti, loď, která zdála se poskytovat cestujícím největší záruky bezpečnosti na širém oceáně, klesala rozdrčena mezi ledovci na dno mořské. Titánové, nadlidé, chtěli zmocnit se nebes — marně; „Titanic“ chtěla překonat a přemoci oceán — marně! A přece, jaký pokrok učinila stavba lodí od počátku plavby po oceánu, jak právě loď „Titanic“ se vyšinula! Ledové hory však zničily nejmodernějšího plouvoucího obra, oceán vyžádal si největší oběť lidských životů, jaká kdy moři byla poskytnuta. Historie paroplavby oceánské zaznamenává na svých prvých listech, před 10 lety, rozněž záhubu parníku „President“ na tehdejší doby nejlepšího. Malíř Achenbach zobrazil tuto katastrofu, postaviv „Presidenta“ mezi ledovce a na rozbořeném moře. „Titanic“ měla klidné moře a mohla dávat bedlivě pozor na plující ledové hory. Zda skutečně byli zodpovědní činitelé dosti pozorní? Nebylo by se katastrofě vyhnulo azachránily tisíce lidských životů, kdyby se bylo dbalo více na hrozící nebezpečí? Ten dojem však zůstává; dílo lidské, jak jsi nepatrné! A přece zase, dílo lidské jak si utěšené! Hospodaře s talenty od Boha mu svěřenými člověk kráčí od vynálezu nejen na zničení, nýbrž i na záchranu člověka. Bezdrátová telegrafie, jakou důležitost osvědčila právě při zániku „Titanic“. Hlas tonoucího obra, volajícího o pomoc neznel do hluchého prázdna jako před 70 lety volání „Presidenta“, nýbrž na všech stranách pojat odevšad domohl se pomoci. Bohužel, pro většinu cestujících přišla pomoc pozdě.

Sociální obzor.

Mzdové hnutí na Ostravsku.

„O. K.“ přináší zprávu o dohodě, k níž se v poslední době pracovalo. Píše takto: Stávka, která hrozila na Ostravsku pro mzdové a jiné neshody horníků vypuknutí, byla zažehnána. Dohoda učiněná za přítomnosti zástupce ministerstva veřejných prací sekč. čefa Homana a bude mít platnost na tři léta. Mzda dělníků upravena následovně: Na některých závodech bude činit průměrná mzda 5 Kor. na šichtu, na jiných 4,80 Kor. Vozači obdrží 60—75 proc. mzdy horníků, tačnici 40—55 proc. Úprava týká se hlavně průměrné mzdy v celém revíře; takže nyní průměrná mzda bude na všech téměř závodech ve stejné výši. Vozačům, kteří jsou zaměstnáni na jednom závodě 10 roků a doposud nebyli zařazeni do kategorie kopáčů přiznán příplatek 30 hal. za šichtu. Mimo toho má se dále platit přídavek 5 proc. zvýšení mzdy, který závody poskytl v roce minulém. Dohoda tato předložena byla zástupci dělníků konferenci delegátů, kteří dohodu schválili.

Německo.

— Říšský sněm pojednával tyto dni předlohu o rozmnožení vojska a loďstva. Všechny strany až na socialisty, vyslaly se pro tuto předlohu. Říšský kancléř Bethmann Hollweg pravi: Předlohy čelí k sesílení našich braných prostředků na vodě a na souši. Především chtěl bych vytknouti, že nepodalí jsme tuto předlohu proto, že by hrozilo bezprostřední nebezpečí. Nynější evropská situace nezavdává nám důvodu k obavám. Přes to jednali bychom neschválně, kdybychom své zbrojení neudrželi na úrovni srovnávající se s našimi prostředky a silami a kdybychom je vždy na tuto úroveň opět neuváděli. Německo bude pohotovo k válce, bude-li mu válka nucena, ale sporů nevyhledává. Právě ti, kdož přejí si míru, kdož pracují pro mír a i ti, kteří se přimlouvají za mír, nebudou se moci uzavíratí poznání, že, jestli vůbec pro někoho, tedy právě pro Německo jest obzvláště následkem jeho kontinentální situace v srdci Evropy následkem jeho hranic na vše strany otevřených, nebezpečnější záruka míru. V silné brané moci. Nejen ve vy-

hlídce na možnou válku, ať již v blízké nebo vzdálené budoucnosti, tkví naše povinnost, abychom byli vojensky silni. Závisí na tom naše vážnost, naše blaho, naše bezpečnost i za míru. Dle naší branné moci měří se naše cena jako přitele a spojence, náš význam jako případného odpůrce, váha našeho slova v mezinárodních otázkách, jež se nás dotýkají, zřetel, jež berou ostatní na naše zájmy. Říšský kancléř pojednával pak o otázce úhrady. Schválení návrhů, jež spolkové vlády považují za potřebné v zájmu naší brannosti, jest požadavkem, jenž stojí vysoko nad bojem stran. Nová moc a síla má vzejíti německé říši z obsahu předlohy. Oddávám se důvěryplné naději, že při usnesení o předlohách vám podaných promluví rozhodující slovo myšlenka jednoty a rozumná láska s vlastí, kterou jest prochnut národ.

Anglie.

— V anglické sněmovně přijata byla irská homerule v prvním čtení 360 proti 266 hlasům za hlučných projevů souhlasu liberálních a irských poslanců. Projevy tyto se opakovaly, když předseda ministerstvu podal pak formálně předlohu zákona o homeruli.

Belgie.

— Volební ruch v Belgii. Belgické katolické vládě nastává těžká doba při volbách. Sněmovati se bude jen do 3. května, načež parlament bude rozpuštěn. Nové všeobecné volby kladou se na 2. června. Poslední sčítání lidu přineslo přírůstek obyvatelstva o 730,236 obyvatel. Ustava stanoví na každých 40,000 obyvatel jeden hlas. Počet senátorů obnáší asi polovinu poslanců. Počet poslanců obnáší 166, senátorů 83. Při nových volbách rozmnoží se asi na 186 a senátorů na 110. Je veliký počet okresů, v nichž katolíci mají pojištěnou většinu. Většina katolíků v Belgii stává se nejistou. Roku 1908 sklesla ze 12 na 8 Roku 1910 z osmi na šest hlasů. Oposiční strany liberalů a socialistů jsou dnes těsněji zorganizovány než jindy. Liberálové svým spojencům ponechávají předstud. Katolíci ovšem snaží se též těsně zorganizovati. S potěšením se poukazuje, že Daensisti pod vedením zemřelého bratra, přívrženci katolického demokratismu tentokrát obrátili se proti socinkům. Brutální oposice socinků proti školnímu zákonu Daensisty zarazila a od nich odvrátila. Předseda ministerstva Broqueville je u katolíků oblíben. Dnes prý jeho strana je oblíbenější u lidu, než kdy jindy. Ale úhrnem je pravda, že někdy nebyly volby v Belgii ve svém výsledku tolik pochybné, jako tentokrát. 28 roků katolíci v Belgii stáli v čele vlády, udrželi se ještě dále, ovšem nevíme.

Marokko.

Obyvatelstvo marocké bouři se proti Francouzům. Z Tangeru došly do Paříže podrobnosti o vzpouře domorodců ve Fezu. Za povstání porubáno bylo 15 francouzských důstojníků a poddůstojníků, kteří byli instruktory šerifského vojska. Pravi se, že povstalci uřizli mrtvolám hlavy, nabodali je na kopí a nosili městem. Hned jak povstání vypuklo, vyplnili povstalci celou židovskou čtvrť, která pak byla obsazena vojskem, aby se zabránilo dalšímu plenění. Dle nejnovějších zpráv z Fezu je tam nyní situace již klidná. Francouzské vojsko zajalo asi 1000 vzbouřenců, četní vzbouřenci prchli do okolí a ukryli se v domech, které nyní projíždějí hlídky, zařtimco stráž nedaleko rozestavené mají pak vzbouřence polapiti. Počet zavražděných francouzských osobností je 8. Několik se pohřešuje. Počet zavražděných instruktorů jest asi 15. příslušníci jiného národa jak se zdá, nezahynuli.

Válka italsko-turecká.

Právě když nově zvolený parlament turecký naslouchal trůnní řeči, nedaleko samého Cařihradu, u vchodu do mořské

úžiny dardanellské zahřměla italská děla. Válka italskoturecká přenesena tím na půdu evropskou neboť Dardanelly, třebaže patří Turecku, jsou vlastně majetníkem společným celé Evropy, ježto všechny velmoci mají na nich svůj zájem. Špatně trefující koule italské zasahují tak celnu Evropu, kdež mohou způsobit daleko více škod než na tureckých pevnostkách. Turecký ministr války Šefket paša smál se italskému útoku na Dardanelly. A možno říci, že skutečně sotva lze mít za to, že by se italskému loďstvu podařilo projeti k Cařihradu mořskou úžinou 3—1 km úzkou opevněnou dnes už, po více než půlroční válce s Itálií, nemodernějšími děly.

Dvacet a sedm válečných kolosů italských vyplulo, střelba z těžkých děl u pevnůstek na kraji Dardanel trvala tři hodiny v Cařihrade a v celé Evropě bylo z toho veliké rozčilení — italské loďstvo, vystřelivši hodně patron vrátilo se zase do italských vod.

A teď nejdůležitější jest otázka: Proč že italské válečné vedení, usneslo se na střelbě před Dardanellami, když dilem nemohlo a dilem ani nechtělo rozlousknouti tvrdý oříšek: vynutiti si průjezd dobře vyzbrojenou mořskou úžinou.

Odpovědi jest několik. Uředni italská odpověď, pravi, že Itálie chtěla dokázati světu a zvláště Turecku, že má právo opeřovatí v Dgejském moři — jen moře Jaderské a Jonské jest prý z válečného bojiště vyřazeno.

Jiná odpověď, pravděpodobnější, jest tato: Itálie vede v Tripolisu válku už na sedmý měsíc a za tu dobu utratila množství millionů lir a dobyla jen pobřežního pruhu. Dále jíti brání divoci Arabové, nehostinná písečná poušť a nastávající veliko horko. Itálie slavně sice Tripolis anektovala, ale z tripolského kabátu drží jen knoflík. A Turecko přes všechn nátlak ruský stojí na svém: „Nevzdáme se svých majetkových práv na Tripolis! Italská válka, italské obsazení semě jest proti všem smlouvám.“ — „Poslední krev svou vycedíme, i kdyby Vlachové nakrásně zakotvili před Cařihradem,“ odpovídá do Tripolisu cařihradský ohlas.

A tak italové kteří zabráni Tripolisu pokládali za hračku, vidí nyní, do jaké pasti vlezli. Ku přadu nemohou; mimo nespokojenost vojáků, nemocí a nedostatek velboudů (potřebovali by jich 3000 a mají jich jen 200) nastávající velká vedra káží jim: „Stůj!“ A poněvadž přece je třeba z ohledu na obyvatelstvo dosavadní oddíl války nějak okazale zakončiti, vybrali si k tomu bombardování Dardanel, při němž zabít jeden voják a jeden kůň.

K záhubě „Titanicu“.

„Teprve nyní možno si učiniti jasně a přesný obraz o námořní katastrofě, která postihla největší parolod světa. Dle úřední vyhlášky zahynulo 1635 cestujících „Titanicu“, zachráněno bylo pouze 705 osob. „Carpathie“ přijela se zachráněnými v sobotu do New Yorku. Příjezd „Carpathie“ očekávalo obrovské množství lidí. Scény, které se při vystupování zachráněných odehrávaly, byly srdce rvoucí, Podrobná škoda způsobena na majetku, kletnotech, nákladu nalezajících se na „Titanicu“, pojištění atd. obnáší okrouhle asi 7 set milionů mk. Z milionů utopivších se nadá naprosto ničeho zachrániti „Titanicu“ odpočívá ve hloubce 3000 m a v této hloubce obnáší tlak vody na 1 čtv. čtu 2 a půl tůny, následkem čehož žádný potapeč nemohl by se do takové hloubky ponořiti. — Neštěstí zaviněno bylo přímo zločinnou nedbalostí. Velitel loď dávno byl upozorněn na nebezpečí a 24 minut před katastrofou, kdy bylo dosti času rychlost zmenšit, stráž důstojníky zvláště varovala. Hlavní vina spadá na říditele Ismaye, který se k tomu ještě krajně hanebně zachoval a sebe na úkor žen a dětí zachránil. Většina mužů ukázala se býti hrdiny. Ismay, když přistála loď „Carpathia“, která větší počet osob

zachránila, chtěl prchnout na připraveném jiném parniku, byl policií zadržen. Celou hroznou záležitost vyšetřuje zvláštní komise senátní. Jeden steward prozradil, že jistý milionář zachránil se tím, že podplatil sedm topičů, kteří spustili záchranný člun a ujeli s ním. Na lodi nebyl nikdo více než on, žena a oni podplaceni. Prozradil to proto, že s odměnou 100 mk. nebyl spokojen. Neštěstí „Titanicu“ bude mít asi za následek nová mezinárodní opatření a zostření pravidel pro službu námořní. — Jeden zachráněný lodník ujišťuje, že mnoho set osob zmrzlo ve vodě a několik žen i v záchranných lodících. Hudba lodní zastávajíc tak hudbu na bojišti, hrála veselé kousky do poslední chvíle. Než loď se potopila zahrála nábožnou píseň: „Bože, Tobě bliže!“

Denní zprávy.

Ratiboř, dne 26. dubna 1912.

* **Zdravotní stav sv. Otce Pia X.** je v poslední době málo příznivý. O zdraví papežovo panují vážné obavy.

/* **Pokračovací školy pro učně u nás a v Rakousku.** V Prusku i v Rakousku máme pokračovací školu pro učně. V některých městech tato škola se odbývá také v neděli, i nedá se nic proti tomu říci, jestliže po kostele (třebas odpoledne) chlapci se ve škole sejdou. A v Prusku též ministr dbá o to. Pruský kulturministr zvláštním rozkazem nařídil, aby naučení v pokračovacích školách v neděli na každý způsob („unter allen Umständen“) tak se položilo, že žáci mohou se dostat k hlavním službám Božím. V „katolickém“ Rakousku jest to jinak. V Opavě musí učňové v neděli od 10—12 hod. do školy, ovšem že do kostela se nedostanou. Tak tomu chce městská rada, v nížto němečtí národní vládnou. Židí a němečtí národní v Rakousku jinak jsou proti v sobě; ale hned jsou bratři, kde se jedná proti katolickému náboženství. Ó du majn Esterajch! Pro našich rodičů plyne z toho to naučení aby svých synů neposílali do nauky do Opavy, nechťejí-li, aby tam pozbyli víru a byli na duši zkažení.

* **Jak mocně se povzneslo naše rolnictví,** to dosvědčuje sam socialistický bývalý poslanec Calwer. V posledních letech průměrně z jednoho hektaru (asi 4 juterek) tak píše v časopise „Die Konjunktur“, č. 25. žnivovalo se:

	žito	řepka
v Německu	41,20 centů	35,40 centů
ve Francii	27,52 „	12,08 „
v Rakousku	26,40 „	26,20 „
v Kanadě	23,68 „	22,26 „
v Rusku	9,28 „	7,92 „
	ječmene	ovsa
v Německu	39,86 centů	35,60 centů
ve Francii	28,66 „	25,20 „
v Rakousku	29,60 „	24,20 „
v Kanadě	34,40 „	31,60 „
v Rusku	15,10 „	7,42 „

tedy v Německu z jutěrka asi 10 centů žito, 9 centů řepka, 10 centů ječmene a 9 centů ovsu. A při tom mají v jiných zemích lepší půdu, než u nás. Naše rolnictvo tedy pilněji a rozumněji vzdělává pole a žádná jiná země se mu nevyrovná. Sláva našemu stavu rolnickému!

* **Dělnický vlak, který večer o půl 7 hod. vyjíždí z Ratiboře a jede až do Bolatic, bude jezdit až do Kravaře.** Mělo se tak státi již od 1. května, ale zatím oznamuje železniční správa, že tento vlak bude později jezdit až do Kravaře. Bude to značná výhoda a ještě větší by byla, kdyby vlak jel až do Opavy a odtud vyjížděl k Ratiboři kolem 8. hodiny.

* **Spiritus bude dražší, tak prohlašují jeho vyrabitele.** Spiritus k pití bude zvýšen o 6 mk. na hektolitře, lih k pálení o 3 fen. na litře. Do 8 měsíců zvyšuje se cena již po páté. To je trochu moc té dobroty.

Z Ratiboře. (Hnutí střidmosti). Předšlý pátek zavítal do Ratiboře známý

františkan P. Elpidius, apoštol střidmosti. Večer měl kázání v kostele sv. Mikuláše na Staré Vsi. Dojemně vyličil zhoubné následky pálených nápojů, které člověka připravují o čest, o chléb o zdraví a o náboženství (ehrlös, brotlos, kraftlos, gottlos). Příklady z vlastní zkušenosti dosvědčovaly pravdivost těchto slov. Ku konci vyličil živě účinky abstinence (zdrženlivosti od pálených nápojů). Po kázání skladalo přes 400 osob slib zdrženlivosti od alkoholu na na jeden rok. Zajisté krásný výsledek tohoto kázání. — Pak měl P. Elpidius veřejnou přednášku v místnostech „Keilsche Bad“. Zde projevil předně zadosť, že hnutí střidmosti na horním Slezsku velice pokračuje. Za 4 dni získal 2500 nových abstinentů odřeknuvších se alkoholu. Statistika učí, že ročně hyne následkem alkoholu 80000 lidí, 1600 končí samovraždou a 1300 přídje k úrazu. Nemoc u pijáka trvá průměrně třikrát déle než u abstinenta, čtvrtý díl lidí v bláznici pozůstává z opiců a skoro dvě třetiny zločinnů bývá spacháno v alkoholu. V Londýně bývá v noci ze sobote na neděli 110 dětí od opilých matek v lůžku uduseno. O střidmosti mají lidé často podivný pojem. Mnohý muž považuje se za střidmého člověka který denně vypije 1 litr kořalky. V Německu máme dosud 500,000 abstinentů. Každodenně vydá se v Německu 3 a půl miliona mk. za alkohol. Kolik bíd by se tím mohlo zmírnit a odstranit! Smutně jest, že v Německu máme 400,000 „Trunkenboldů“. 134 universitních profesorů podalo své dobrozdání o alkoholu v tom smyslu, že alkohol není výživou lidu, nýbrž draždídem, a nezahřívá, nýbrž vyhání vnitřní teplotu z těla ven. Ku konci vyzýval řečník přítomné, by i v Ratiboři podporovali hodně hnutí střidmosti a přistupovali četně do spolku střidmosti pode jménem „Kreuzbündnis“. Byly pak vyloženy listiny, do kterých se přítomní zapisovali za členy jmenovaného spolku střidmosti. Kéž příklad ratiborský tahne i náš venkov! — Ještě větší úspěch měl P. Elpidius v Bytomi. Tam kázal před 4000 dětmi, z nichž 120 zavazalo se slibem, že do 16. roku nepožijí ani kapky alkoholu. Po přednášce před ženskými složilo 810 děvuch a žen slib střidmosti. I hodně mužských bytomských přihlásilo se za členy spolku střidmosti.

Z Křenovic. V lednu vloupal se zloděj do obecního kasíře a bezpochyby chtěl obecní kasu něco vyprázdniti. Byl však přerušen a sebral jen 20 mk. a utekl oknem. Příštího rána byl zavolán policejní pes „Hektor“ z Ratiboře a ten vedl stopy do občana G. a označil 13letého školáka za zloděje. Tento sice zapíral, ale byl usvědčen a tyto dni od soudu ratiborského odsouzen na 2 měsíce žaláře.

Z Buslavic. Ku zprávě o zlomeném kříži na hrobě starého pana rectora Židka sděluje se nám opět od pozůstalých tohoto nebožtíka, že kříž byl kamenný, teprv 1 a půl roku starý a mezi stromy chráněný, proto není pochopitelné, jak by vitr mohl tento kříž strhnouti.

Z Petřkovic. Potok, který šel dědinou, byl zahazán a zapravený jen roury kterými voda teče. Na místě potoka jest nyní pěkný trotoar, kolem něhož se od myta sázejí stromky po obou stranách. Na oko se to vyjímá pěkně, jen někteří občané se obavají, že když přijde ostrý přívál, nebude mít takového spadu jako dřívě a že dědina, obzvláště „Mexik“ bude zatopena. Uvidíme. — V pondělí hořelo v blízkém lese „Vodnáčů“. Děvuchy tam pracující složily si oheň, by si ohřály kávu. Při tom chytila se tráva a poněvač byl silný vítr, oheň se hned značně rozšířil a i remiza se chytila. Děvuchy hasily oheň jak mohly a popálily si botky i šaty, ale nedovedly ohně zadusit. Teprv když přiletěli mužové koblovští na pomoc, podařilo se oheň udusit. Těmto mužům dostalo

se za to peněžité odměny. — Rychle si zarobil 3 marky jeden „šlepr“ na zdejší staré šachtě. Jeden štajgr a havíř nabídl mladému „šleprovi“ 3 marky, jest-li že kousne do živé myši, které tam právě letaly. „Šlepr“ se dlouho nerozmyslel a překousl celou živou myš, začož mu také skutečně bylo vyplaceno 3 mk. Měl to spíše zarobeno než za šichtu. Ale ta natura!

Z Ovšišť. Šoseje od Křížanovic jest u naší dědiny příkrá a rychle se krouť. Proto jest toto místo nebezpečno mnohým vozům a ještě více jedoucím na kole. Minulou neděli jel jeden ratiborský velocipedista touto šosejí a u naší dědiny nemohl rychle zakroutit, sjel vysokým náspem dolů a při tom zlomil si dvakrát nohu, vytknul si jednu ruku a značně se ještě zranil. Toto místo může býti nebezpečné pro děti na cestě se zdržující, proto se doporučuje by varovné nápisy staly na místě, kde cesta začína se snižovati.

Z Velkých Petrovic. Minulou středu ráno oznamoval umíráček, že zemřela manželka Kotrbova u sv. Kříže. Tito manželé opatrovali tento kostelík a jsou poutníkům sem docházejícím dobře známi. Pozůstali budou mít příští odpust sv. Kříže smutný. Od Vánoc jsme zde letos ještě neměli pohřbu dospělé osoby, jen několik dětí bylo pochováno. Zajisté zvláštnost.

V Ketři dostali se dva tkalci v hospodě do hádky vůli svatby. Ten mladší udeřil staršího tak prudce, že tento brzo zemřel jakmile byl domů odnesen. Vrah se sám dostavil policii.

Z Opavy píše „Naše Slezsko“: V rakouských německých divadlech vystupuje německá divadelní společnost a hraje kus, jehož název „Das Gnadenbild“ (Miloštný obraz Panny Marie.) V kuse tom líčí se venkovská mládež rolnická jako úplně nemravností oddaná a při tom pověrečná v nejhorším slova smyslu, jako by se utíkala k zázračným obrazům mariánským s prosbou, aby je chránily před následky jejich nemravných skutků! Kus ten vypočítán jest na otupění mravního citu diváků a sesměšnění víry, jmenovitě úcty mariánské. Některé sceny jsou prý na škandál oplzlé! Kus ten dáván i na městském divadle opavském v úterý vylikonoční, rozumí se s povolením úředním pana Kudliča, jenž zajisté i jako hlava města i jako přednosta úřadu politického to zameziti mohl! Snad i mnohá nordmarkářská slečinka z okolí byla se na ten mravy zušlechťující kus podívat! Tim opět podán důkaz, jakého ducha jsou rozhodující německé kruhy opavské. Kdo pomáhá na našem venkově lidem jejich komanda poslouchajícím, hřeší nejen na své národnosti, nýbrž i na svém náboženství! — Sdružení venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku pořádá dne 28. dubna t. r. manifestační sjezd venkovské omladiny slezské v Opavě v „Matičním domě“. O 1. hod. sv. požehnání ve chrámě sv. Jiří na Dolním nám. O 2. hodině slavnostní schůze v sále Matičního domu. Na schůzi promluví slč. Kristina Martínáková, selská dcera z Hutíška, p. L. Bartoš, učitel z Lipníka a dp. premonstrát dr. Kl. Zúrek z N. Říše. Pěv. sbor „Budivoje“ z Kateřinek přednese případné sbory.

Listárna redakce.

Pro dp. missionáře P. Šebestu nám zaslali: Harazim, Friedrika a Josefa Nevřelova ze Štěpankovic 20 mk. J. G. z Bořutina 3 mk. A. K. z Bořutina 2 mk. P. z Boleslaví 5 mk. Pán Bůh zaplat!

Verantwortlich für Redaktion und Verlag: Josef Hlubek, Pfarrer in Borutin. Druck von J. Schmitzke, Ratibor

Upozorňujeme našich čtených čtenářů na prospekt p. Dr. Artur Erhard, Berlin W 35, který jest nynějšimu číslu přiložen.

*Nie tylko od abramenta
owoców, kakao i
kawy, lecz i wszelkie
inne płomy usu-
wa „Seifol”, samo-
działający środek do
prania, i to z powodu
wzrostu chemicznych, które nawiera, po-
mimo że bielisz nie nie masz
„Seifol” jest pionierem środków do dezynfek-
cji i dlatego używają go wiele w zakła-
dach dla chorých, do prania i prostowania.*

Čtenému obecnstvu z Šuleřovic a okolí
dávám do vědomosti, že již nyní všechno
zboží mám a doporučuji velký sklad

koloniálního zboží, mouku, krupy,
železné hrnce (Emaillewaren), bílé
prádlo, obuvi i t. d.

zvláštnost pálena káva

funt od 1,50 mk.

nejlepší zelí z Lehnice (Liegnitzer Sauerkraut)
funt 17 fen.

Upozorňuji že držím na dobrou váhu při
nejlevnějších cenách s úctou

Leo Pache.

Veritas

Berlinská pojišťovna dobytka
založena roku 1863.

pojišťuje dobytek všeho druhu za mírné, pevné premie

beze všeho doplatku

proti všem možným škodám způsobeným nemocí neb
neštěstím. Speciální pojištění dobytka mateřského.

Dobré podmínky! Rychlá nahrazení škody!

Důkladné vysvětlení a prospekty zdarma k dostání.

Sikovních a solidních zástupců hledá:
subdirektor provincie slezské

H. Lüth

Breslau II. Nachodstrasse I., Tel. 11336.

„Mebly“

koupíte reálně za bajačně lacine ceny
v Hulčině Ostravska ulice č. 22 u

Edmunda Corvina
zástupce

Otto Koschany.

Velký výběr šranků, vertikov, komody,
stoly, lůžka, matrace, stojaky na šaty
(Kleiderständler), zrcadla, obrazy svatých,
kříže a regulatory. Sofa již od 35 mk.

Těž na splátky.

Nejlepší příležitost k nakupu pro snoubence.

Čísła na hroby

z cementu a písku, velmi
pevná a nevymazatelná,
shotovuje za 40 feniků ce-
mentová fabrika

Josefa Halfara

na Svobodě u Štěpankovic.
Vzorky posílají se zdarma.

Obrázky

(památka na první svatě
přijímání) se hned a co
nejlaciněji zaramují u

Holetschka

v Hulčině náměstí 1.

Světové slávy

jest spealnie
plaski amer. 14
karat zlatý dou-
ble 36 hod. jdou-
cí hodinky „An-
ker-Remontoir“
kapesní prem.

marka Splendit. Ze jsem celou
fabrikaci zakoupil jsem jen já
v stanu, tyto hodinky odporu-
čiti za 4 Kor. Hodinky ty po-
sedají nejlepší švýcarský verk
i nejsou krozeznáni od zlatých
hodinek za 100 kor. Ručím za
punctualně jdení na 5 let —
1 stojí 4 kor., 2 stojí 9,60 kor.
Následující doporučuji stříbrné
Gloria-Anker kapesní hodinky za
3,50 kor. Do každých hodinek
přiložím eleg. pozlačený řetízek
Bez rýsýka. Vyměnit dovoleno
neb peníze názpádek.

Ignác Cypres

dům exportovy

v Krakově ul. Szevska 13 14

Právní kancelář

v Ostrogu.

Všechné písemné zprávy
jako žaloby všeho druhu,
Zahlungsbefehle, kupující
jednání, hypoteky, testa-
menty, regulacy pro pozů-
stalých, reklamacy daní,
prosby itd. zhotovuje hned
a lacino

Th. Greiner

právní konsulent

v domě kovalského mistra p.
Gawendy.

Synek

který ma chuť se sedlářství
naučit, ať se hned hlási u

J. Schmuck

sedlářský mistr v Hulčině

Gramofonplaty

pěkné kousky 25 cm široké, hrá na obou stra-
nách jedna 1,90 mk. Když 10 se koupí dosta-
nete 11. zdarma. Velký výběr k dostání u

Karl Koschany

hodinář a zlatník v Hulčině.

Žádejte moravské spise kusů, které u mně
zdarma dostanete.

Již více jako 25 let jest

koło Herkules

přes elegantní i mocné
sestavení

nejlepší markou

Herkules-Werke A.-G.
Nür. berg.

Zastupitel: Julius Röhmel, obchod kolami v Hulčině.

Když nemůžet

jiří a citíte se chu-
ravým přinesou vám
od lékaře zkušené

Kaiserové

žaludečně

feferminz

karamelky

Jistotně pomocy dosta-
nete chůt k jedlu, ža-
ludek se napravi a
z mocný. Působí velice
dobře a osvěžující a
tak jsou každému nut-
né při chůzích. Balík
25, škatulka 15 fen.
k dostání u **F. Placzk**
v Hulčině. V Ratiboři
u **Th. Hoffmann** nast.
Cuno Röderer, drogerie
k červenému kříži, **J.
Switawski**, v Ludgero-
vicích u **Fr. Jurczik**.

Pěkným

ani růžový mladistvý obličej
čistě, jemně, pěkně vzezení.

Všecko to působí mýdlo

Steckenperd

Lilienmilch-Seife

od Bergman a spol. Radebeul
kousek za 50 fen. Dále uděla

Dada Cream

červenou ostrou kůži za jednou
noc bílou a jemnou. Pudelko
50 feniků v Ratiboři:
Cuno Roederer, **Elise Scholz**,
Silesia Parfümerie, **P. Becker**,
Franz Switawski, **L. Gryglewicz**,
Bernh. Pitsch, **W. Kramolovský**,
Th. Pawlenka, **Schwanenapoth.**
v Bavorově: **Is. Himmel**.

Originalná bečka ca. 1200 nej-
lepších slaných

tlustých harinků

bílomasových dobře chutnající
32 mk., půl bečki 18 mk., čtvrt
bečki 9,50 mk., 1/8 bečki 5,25 mk.
Garantia za nejlepší jakost 4
litrova škatulka harinků peče-
ných (Bratheringe) 2 mk., 5
škatulek 8,50 10 škat. 16 mk.
C.G. Harder, Stolp 33.

Slané harinky

nejlepšího chutnání.

Originalná bečka nejlepších
harinků s ikrou i mlecem
možna 1150 kusů 36,00 mk.,
půl bečki 20,50 mk., čtvrt bečki
10,75 mk., 1/8 bečki 5,75 mk.
Škatulku pošt. 4 a půl kg 2 mk.
Škatulku 4 litrovu dobrých
smažených harinků 2 mk., 5
škatulek 9 mk., 10 škatulek
16,50 mk.

Škatulka 8 litrovu 3 mk., 5
škatulek 14mk. 10 škatulek 26m.
Sudeček poštovní nejlepších
ruských sardinek 2 mk.

**harinek Bismarka delikate-
sové i svijané (Rollmops)**
škatulka 4 litrová 2,50 mk.

Znamé tlusté bydlínky
Čerstvo úzené 10 funt.
skrinka za 3 mk.

Otto Stöwer Stolp 34.

Miliony

potřebuji proti (kašli)

Husten

chrapotě, katarrh,
dychavici, zašlemo-
vání křečovému
černému kašli

**Kaiser's Brust-
Caramellen**
mit den „3 Tannen“

(Kaiserové plícní ka-
rاملky s 3 sosny)
6050 od notáře i
lekařů potvr-
zené vysvěd-
čení v prospěšným
výsledku.

**Velice lahodné i
dobře chutnající
bombone.**

Balík 25 fen. škatulka
50 fen. k dostání ve
všech apatykách dro-
geriách a lepších ob-
chodech s koloniálním
zbožím, dále u **F.
Placzk** v Hulčině. V
Ratiboři u **Th. Hoffmann**
nast **Cuno Röderer**, dro-
gerie k červenému
kříži, **J. Switawski**, v
Ludgerovicích u **Fr.
Jurczek**.

Inserujte v Katolických Novinách.